

LETOŠNÍ JUBILANT – KLAVÍRISTA TOMÁŠ VÍŠEK

PROPAGUJE SKLADBY JAROSLAVA JEŽKA

Jindra Nečasová

Skladatel, dirigent a klavírista **Jaroslav Ježek** (1906–1942) bývá v obecném povědomí spjat především s jazzem a slavnou dvojicí Jiřím Voskocem a Janem Werichem. Jeho dílo proslavila celá řada písní s převážně satirickopolitickými texty V + W, jež jsou součástí divadelních her nebo filmů. K těmto dodnes populárním písním jistě patří i slavný Bugatti Step (1931, předehra k divadelní revue *Don Juan & Comp.*).

Zmíněná úzká spojitost Jaroslava Ježka s Osvobozeným divadlem neprávem upozaduje povědomí o jeho mistrovství v oblasti tzv. vážné hudby. Ježek zkomponoval několik cyklů písní: *Kalendář* (1927), *Čtverák Pierrot* (1929), *Čtyři písně* na texty K. Biebla, V. Nezvala a V. Závady (1933), *Dvě písně na Puškina* (1936) aj. Ježkovy vynikající interpretační umění se pochopitelně odrazilo i v tvorbě pro klavír, především *Sonatina* (1928), *Petite Suite* (1928), *Etuda* (1933), *Bagately* (1933), *Rapsodie* (1938), *Toccata* (1939). O Ježkově mistrovství svědčí i skutečnost, že jeho vrcholná *Sonáta* (1941) byla porotou vybrána a zařazena do programu festivalu americké sekce Mezinárodní společnosti pro soudobou hudbu¹, posléze však díky lobbingovým

¹ International Society for Contemporary Music, 17. až 27. května 1941 v New Yorku.

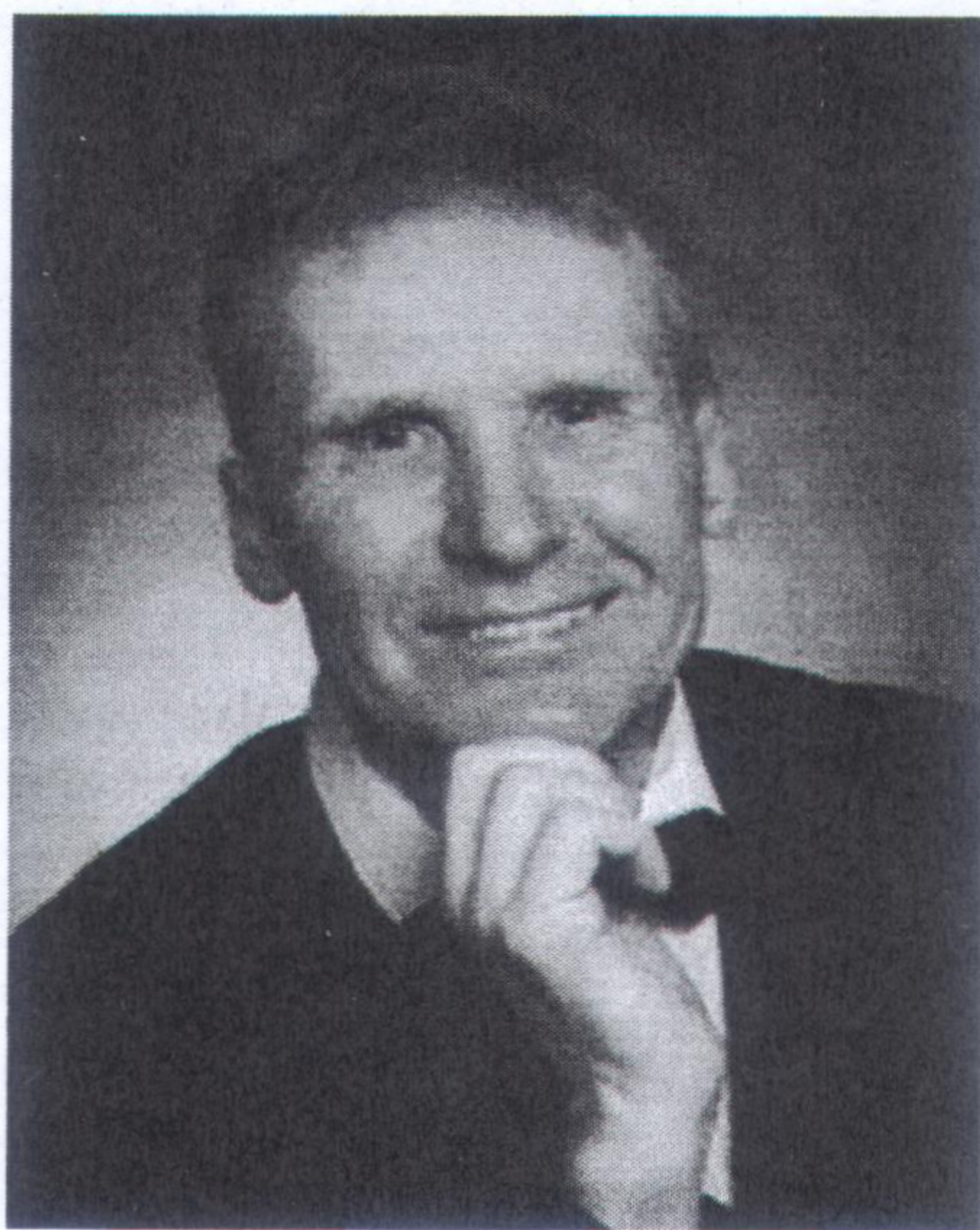

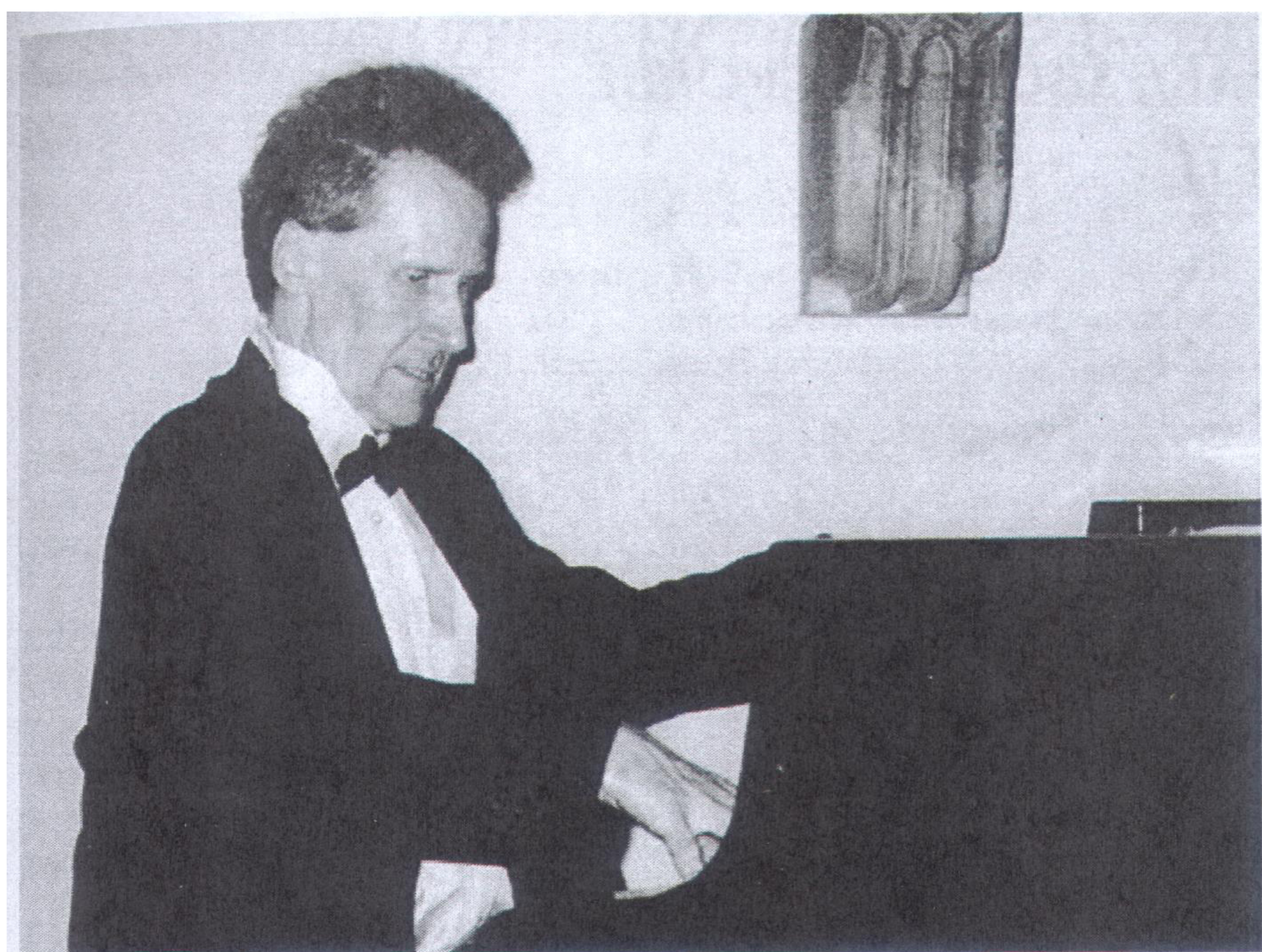
Foto: archiv Tomáše Víška

vlivům z programu stažena. Ježek je rovněž autorem řady komorních a orchestrálních skladeb, např. *Koncertu pro klavír a orchestr*² (1927) nebo *Koncertu pro housle a dechový orchestr* (1930). Obě uvedené díla patří sice do oblasti tzv. vážné hudby, ovšem jsou mohutně protkána jazzovými idiomy, kterými Ježek kupodivu jinak v této sféře spíše šetřil, aniž by se ovšem zbavil „nakažlivého“ rytmu a vtipu.

Osobností, která svým interpretačním uměním nemalou měrou přispěla a stále přispívá k dalšímu „vzkříšení génia Modrého pokoje“, je významný český klavírista **Tomáš Víšek**, který v letošním roce slaví 60. narozeniny. Již během svých studií se stal laureátem významných klavírních soutěží – mj. *Virtuosi per musica di pianoforte* v Ústí nad Labem (1969, 1970), Mezinárodní klavírní soutěž Fryderyka Chopina v Mariánských Lázních (1973, 1974, 1979), Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina ve Varšavě (1975, zvl. cena Janiny Nawrocké). K jeho dalším soutěžním úspěchům patří např. 2. cena na Vídeňské mezinárodní hudební soutěži (1992), 2. cena a Bach-Award

² Ježkova absolventská práce na Pražské konzervatoři, Česká filharmonie, dir. Václav Talich, klavír Václav Holzknecht.

20 HUDEBNÍ VÝCHOVA 3/2017

na „Ibla Piano Competition“ v Raguse (1994), 5. cena na Concours Milosz Magin v Paříži (1995), 1. cena + CMF Prix na Concours Musical de France v Paříži (2013), 1. cena na soutěži Music Without Limits v litevském Druskininkai (2015), 1. cena v soutěži Grand Prize Virtuoso (2015) a 1. cena z International Master Competition for Music Teachers ve Varšavě (2016). Pětkrát vystoupil na Pražském jaru, v r. 2017 nadchl publikum jak na večeru chopinovských inspirací v Čechách, tak na 5. ročníku Klavírního festivalu R. Firkušného.

Víškův obsáhlý repertoár, neustále obohacovaný hledáním nových podnětů, mu umožňuje sestavovat program koncertů tak, aby v něm byla zastoupena nejen slavná díla světové klavírní literatury, ale i skladby neprávem opomenutých autorů. Tato koncepce je přijímána s velkým ohlasem, jak dokazuje přízeň posluchačů nejen v Evropě, ale i v Egyptě, Japonsku či USA.

Uvádění méně známé části Ježkova díla je z hlediska komplexního pochopení skladatelova profilu zvláště důležité. Právě výše zmíněný *Koncert pro klavír a orchestr* byl připomenut na Mezinárodním hudebním festivalu Pražské jaro v roce 2014, v podání Symfonického orchestru hl. m. Prahy FOK ve Smetanově síni Obecního domu s dirigentem Vladimírem Válkem. Tomáš Víšek se ujal klavírního partu naprosto bravurně, s elegancí, vtipem a strhující virtuozitou. Bouřlivý potlesk posluchačů odměnil předavkem, kterým byl Ježkův Bugatti Step, jehož provedení následně v sále vyvolalo téměř frenetické nadšení.

V pořadu *Echo Pražského jara 2014* Vladimír Válek mj. poznamenal, že „... (Ježkův) klavírní koncert je natolik dobrá skladba a ve Víškově výborném provedení, myslím, by si zasloužila, aby na našich pódiích zazněla častěji.“³

Vladimír Válek svá slova skutečně dodržel. Ježkův klavírní koncert zazněl v rámci koncertu *Závažně i lehkovážně s Vladimírem Válkem*, konaného 3. dubna 2017 ve Dvořákově síni Rudolfiny, tentokrát v podání Symfonického orchestru Českého rozhlasu a opět klavíristy Tomáše Víška.

V závěru letošního roku se pražské Studio Ypsilon chystá uvést divadelní inscenaci Jana Schmida *Kostky jsou vrženy aneb Don Juan a hlavně pocta Jaroslavu Ježkovi*, v níž ke klavíru usedne Tomáš Víšek. Kromě populárního Bugatti Stepu přednese dvě části *Petite Suite* (č. 3 – Marche a č. 5 – Oh, Girls!), dále *Tanec loutky* z divadelní hry *Svět za mřížemi* a dvě *Bagatel* – č. 8 a 10.

Obě Ježkovy skladatelské polohy, jak tu tzv. vážnou, tak i tu známější jazzovou můžeme nalézt na CD Tomáše Víška s prostým názvem Bugatti Step Tomáše Víška (2006, Studio Matouš). Toto Víškovo CD je dodnes komerčně velmi úspěšné nejen díky skvělé interpretaci Ježkových skladeb, ale i z důvodu, že je interpret nahrál na autentickém Ježkově klavíru Steinway v Modrém pokoji.

³ Viz Česká televize, pořad *Echo Pražského jara 2014*, 3. 6. 2014, dostupné on-line v internetovém videoarchivu ČT.

Tomáš Víšek se nevěnuje pouze interpretaci Ježkových skladeb, ale zabývá se i jejich aranžováním. V notové publikaci, která nedávno vyšla v americkém nakladatelství Alliance Publications, Inc. ve Wisconsinu, jež se specializuje na vydávání české a slovenské hudební literatury, jsou dvě Víškovy aranže skladby Bugatti Step, v nichž je klavírní sazba zjednodušena (Original – Easier – Easiest)⁴. Vzhledem k tomu, že populární *Bugatti Step* je skladbou, která klade na interpreta, pokud ji chce zahrát opravdu dobře, nemalé nároky, jsou technicky nejobtížnější místa (např. některé oktávové skoky hrané v rychlém tempu nebo úseky náročné na rozpětí ruky) v aranžích Tomáše Víška „vylehčena“, aniž by se ztratil charakter a zvukovost díla. Tyto aranže mohou být skvělým doplňkem jak pro mladé klavíristy, tak pro učitele hudební výchovy, neboť *Bugatti Step* je skladba, které svět dluží, aby byla hrána, ať už v technicky jednodušší, či originální podobě!

□

⁴ <http://www.apimusic.org/bugatti-step.html>